UNIVERZITA KARLOVA, PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Výroční zpráva 2016

Knihovna geografie PřF UK

Praha, 2017

Publikace neprošla jazykovou úpravou
Copyright © Ed. Eva Novotná, Olga Kavanová
Copyright © Knihovna geografie PřF UK
ISBN: 978-80-7444-051-9 (brož.)

Vážení přátelé a příznivci Knihovny geografie,

stalo se mou již tradiční milou povinností představit Vám Výroční zprávu knihovny za uplynulý rok 2016. Mezi hlavní cíle našich činností patřily revize vyplývající za zákona o knihovnách, dále rozvoj oborové bibliografie GEOBIBLINE, převod starších diplomových a bakalářských prací do digitální podoby a rekonstrukce studoven.

Kromě toho bylo nezbytné zvládnout běžný provoz. Zajistili jsme objednávky, nákupy i dodání nové literatury a časopisů pro Geografickou sekci včetně individuálních zájemců. Celkem 361 titulů v ceně 1 225 432,- Kč.

Významnou součástí akvizice je mezinárodní výměna titulu AUC Geographica, jenž se vyměňuje s 180 světově uznávanými geografickými pracovišti. Knihovna zajišťuje poměrně složitou distribuci, komunikaci s partnery a prodej titulu. Výměnou získala pro čtenáře celkem 171 nových dokumentů v hodnotě ca 85 860 Kč.

Nové dokumenty byly katalogizovány do Centrálního katalogu UK a exportovány do Souborného katalogu ČR. Zpracovávaly se ale i starší materiály z depozitářů. Elektronický katalog aktuálně zpřístupňuje 65% fondu. Retrospektivní katalogizace tedy stále patří mezi hlavní úkoly pracoviště. V roce 2016 bylo zkatalogizováno 3 370 záznamů a 4 703 bibliografických jednotek. Součástí fondu jsou i časopisy, které se evidují složitějším způsobem. Bylo zapsáno celkem 618 nových čísel. Dokumenty musí být ze zákona evidovány v přírůstkové knize, kterou bylo nezbytné kompletovat, zkontrolovat, vytisknout a svázat.

Hlavním těžištěm oborových knihoven je práce na oborové bibliografii. Geografická bibliografie ČR on-line, kterou vytvořila Knihovna geografie v roce 2008, obsahuje již 216 000 bibliografických záznamů a 50 000 připojených plných textů, objektů a URL adres. Jde o největší nekomerční oborovou bibliografii v Evropě i Americe.

V rámci univerzitní akce byly digitalizovány zpětně diplomové a bakalářské práce z let 2006-2009. Z knihovny geografie to představovalo skoro tisíc prací, které bylo třeba připravit a prohlédnout, pokud k nim existovala elektronická verze, zkontrolovat ji, zda je kompletní a nahrát na disk. Část prací se digitalizovala v externí firmě. Práce probíhaly prakticky celé jaro za běžného provozu.

Nejviditelnější součástí knihovních procesů jsou výpůjční a bibliograficko-poradenské služby. Knihovnu v roce 2016 navštívilo 18 371 čtenářů. Ti si vypůjčili 4 687 dokumentů absenčně a 1 395 prezenčně. Zajišťuje i upomínkovou administrativu, kopírovací služby a výpůjčky čtecích zařízení. Ze zákona vyplývá také povinnost poskytovat meziknihovní výpůjční služby. Těch bylo poskytnuto v minulém roce 59. Zvláštní pozornost byla věnována tvorbě nových univerzitních výpůjčních matic, na nichž se knihovna aktivně připomínkami podílela. Bohužel se proti většině fakult UK nepodařilo prosadit osvobození pedagogů, zaměstnanců a doktorandů od poplatků za upomínky. Celý rok se tato problematika řešila, komunikovalo se se čtenáři a vyhledávali se pedagogové, kterým by mohly hrozit sankce.

Propagaci výsledků vědecké práce sekce se věnují výstavy, které Knihovna geografie pořádá a organizuje. Celkem 3 výstavy byly uspořádány a 3 byly zapůjčeny neziskovým organizacím. S tím byla spojená administrativa výpůjčních smluv a licenčních smluv, pro zpřístupnění výstav on-line. V souvislosti s výstavou prof. Václav Švambera bylo v knihovně uspořádáno celodenní čtení z díla otce zakladatele. Celá akce byla nahrávána, zpřístupněna a je jistě cenným

archivním dokumentem pro budoucí pokolení o působení mnohých významných osobností na Geografické sekci v roce 2016.

Knihovna také pořádala školení a exkurze. Ta se týkala prvních ročníků, ale na exkurzi a školení přicházeli již potenciální zájemci o studium. Jednak při dnu otevřených dveří, dále pak při školeních geografických seminářů gymnázií. V roce 2016 bylo uspořádáno 11 exkurzí a 5 školení.

Ochrana a organizace fondu tvoří základní páteř knihovny. Část fondu je uložena v nevhodném depozitáři v Lešeticích. Tam je nezbytné pravidelně jezdit a kontrolovat stav fondu (teplotu, větrání a vlhkost), ale také zde provádět úklid a evidenční práce. Fondy periodik jsou neustále v pohybu. Díky jejich nárůstu se neustále přesunovaly a nedostatek místa ve skladech nás nutil pravidelně stěhovat velké části fondu. Bylo nezbytné provést také výmalbu hlavního sálu a opravu rozbitých oken. Pastování parket si zajišťovala knihovna vlastními zdroji vždy jednou za měsíc.

V depozitářích probíhaly v souladu se zákonem pravidelné revize. Při nich se křížově prohlížely přírůstkové seznamy, evidence v knihovnickém programu Aleph, ale i fyzický stav dokumentů s výpůjčkami. Celkem se zrevidovalo 36 289 dokumentů. Ztráty se zapisovaly do úbytkové knihy.

Detailní informace najdete v jednotlivých kapitolách výroční zprávy. Přesto zpráva nepopisuje a nemůže popsat všechny činnosti, které jsou zejména v oblasti administrativy velmi přebujelé.

Děkujeme Vám za podporu knihovny. Zejména dárci si zaslouží pozornost a vděčnost nás všech. Věřím, že se v loňském roce podařilo dále zkultivovat prostředí pro studium a opět jsme se mohli o pár kroků přiblížit k ideální knihovně.

Eva Novotná, vedoucí knihovny

Akvizice

Mgr. Olga Kavanová (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz)

Doplňování nových dokumentů do knihovního fondu, je jeden z nejdůležitějších procesů knihovnického zpracování. Na vhodné akviziční politice závisí všechny další procesy v knihovně, které na tuto činnost navazují (katalogizace, organizace fondu), a zejména poskytované služby. Do fondu Knihovny geografie jsou nové tituly pořizovány především formou nákupu a výměny s institucemi. Specifickou oblast akvizice tvoří dary, které knihovně věnují zaměstnanci, studenti Přírodovědecké fakulty a také tuzemské i mezinárodní instituce. Knihovna geografie také získala dary z pozůstalosti profesora geografie Waltera Sperlinga.
Knihy se zodpovědně vybírají tak, aby byly v souladu s oborovým profilem fondu a pokryly všechny vědní obory. Nákup knihovna realizuje prostřednictvím nakladatelství, u knižního distributora nebo v knihkupectví. V průběhu celého roku je proto průběžně doplňován seznam deziderát, tzn. dokumenty, které knihovna zamýšlí pořídit do svého knihovního fondu. Tento seznam je vytvářen na základě edičních plánů nakladatelství a také návrhů vyučujících a čtenářů. Část z těchto knih je pak pořízená na každoročním knižním veletrhu Svět knihy, kde jsou poskytnuty velké až 30% slevy. Zbylé nákupy se provádějí dle priorit a finančních možností knihovny.
Celkem bylo z prostředků Knihovny geografie v roce 2016 zakoupeno **87** monografií a **10** titulů periodik za **27 860,- Kč.**

Tab. č. 1 Vlastní zdroje Knihovny geografie (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	**Počet dokumentů**			**Cena v Kč**		
	Monografie	Seriály	**Celkem**	Monografie	Seriály	**Celkem**
Leden	2		2	243,00		243,00
Únor		1	1		2000,00	2 000,00
Březen	1		1	171,00		171,00
Duben						
Květen	43	1	44	9 264,00	597,00	9 861,00
Červen	35	1	36	4 111,00	670,00	4 781,00
Červenec	1			3937,80		3 937,80
Srpen						
Září		4	4		3827,00	3 827,00
Říjen	5	3	8	1030,00	2 010,00	3 040,00
Listopad						
Prosinec						
Celkem	**87**	**10**	**97**	**18 756,00**	**9 104,00**	**27 860,00**

Častým způsobem nákupu tuzemských knih do fondu je objednávka od nakladatelství jako jsou Kosmas nebo Karolinum. Nejvýznamnějšími a prověřenými dodavateli zahraničních dokumentů jsou Starman Bohemia a INTES, u zahraničních časopisů to jsou EBSCO a Suweco. Čeští distributoři jsou například A.L.L. Production nebo Česká pošta.

Nejvíce monografií bylo nakoupeno z grantů zaměstnanců Geografické sekce. Objednávka grantových knih probíhá takovým způsobem, že všichni zaměstnanci a doktorandé musí donést podepsanou žádost na objednání knih (obsahuje jméno žadatele, kontakt na něj, název konkrétního titulu a číslo grantu, ze kterého bude dokument hrazen. Tištěné objednávky jsou ukládány do šanonu. Tituly jsou následně poptávány u dodavatelů zahraničních knih nebo u českých nakladatelů. Cena zahraniční publikace je následně sdělena nositeli grantu a až po jeho souhlasu je kniha závazně objednána. Objednávku je třeba zanést do fakultního objednávkového systému, kde ji objednávající musí schválit. Poté se zaeviduje v modulu Akvizice v Alephu. Většina dodavatelů posílá fakturu obratem. Na fakturu jsou napsána nová přírůstková čísla pro knihy. Kniha je po dodání zkatalogizovaná a nositeli grantu je odeslán e-mail, že si knihu již může přijít vypůjčit do knihovny. V roce 2016 bylo takto pořízeno **167** monografií a **9** titulů časopisů v celkové částce **379 361,- Kč.**

Tab. č. 2 Jednotlivé granty Geografické sekce (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	**Počet dokumentů**			**Cena v Kč**		
	Monografie	Seriály	**Celkem**	Monografie	Seriály	**Celkem**
Leden						
Únor						
Březen	5		5	33 579,00		33 579,00
Duben	11		11	1 681,00		1 681,00
Květen						
Červen						
Červenec						
Srpen	14		14			9 927,00
Září	12	6	18	22 849,00	83 101,00	105 950,00
Říjen	37	3	38	31 293,00	52 903,00	84 126,00
Listopad	77		77	142 089,00		142 089,00
Prosinec	11		11	11 866,00		11 866,00
Celkem	**167**	**7**	**174**	**243 357,00**	**136 004,00**	**379 361,00**

Tab. č. 3 Finanční prostředky na časopisy z kateder (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	Počet titulů	Cena v Kč
Leden		
Únor		
Březen	2	1 376,00
Duben		
Květen		
Červen		
Červenec		
Srpen		
Září	14	28 446,76
Říjen	6	27 096,45
Listopad	8	4 098,00
Prosinec		
CELKEM	**30**	**61 016,00**

Předplatné dalších oborových časopisů bylo uhrazeno z rozpočtu Katedry aplikované geoinformatiky a kartografie, Katedry demografie a geodemografie, Katedry fyzické geografie a geoekologie a Katedry sociální geografie a regionální rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Náklady na nákup převážně českých titulů dosáhly výše **61 016,- Kč.**

Z programu PRVOUK bylo uhrazeno předplatné **23** převážně zahraničních časopisů. Na elektronické informační zdroje byla vynaložená částka **112 848,- Kč.**

Objednávání časopisů probíhá cca v září. Dodavatelé zahraničních časopisů (EBSCO, Suweco) posílají v průběhu podzimu vždy e-mail s obnovením objednávky pro příští rok. Cenová kalkulace u českých titulů je poptávána u českých nakladatelů. Před samotným objednáváním časopisů je důležité projednat s vedoucími pracovníky jednotlivých kateder, zda budou objednávat stejné tituly, jako v předchozím roce nebo zda plánují změny. Do seznamu časopisů, je nutné doplnit ceny časopisů pro příští rok, které zjistíme poptávkou u dodavatelů. Cena jednotlivých časopisů je následně sdělena objednavateli a až po jeho souhlasu je časopis závazně objednán.

Tab. č. 4 Finanční zdroje z programu PRVOUK (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	**Počet dokumentů**			**Cena v Kč**		
	Monografie	Seriály	**Celkem**	Monografie	Seriály	**Celkem**
Leden						
Únor						
Březen						
Duben						
Květen						
Červen						
Červenec						
Srpen						
Září *		2	2		12 998,00	12 998,00
Říjen	1	21	22	3 484,00	623 500,00	626 984,00
Listopad	6		6	4 366,00		4 366,00
Prosinec						
Celkem	**7**	**23**	**30**	**7 830,00**	**636 498,00**	**644 348,00**

* Někdy se řeší po příchodu nabídkových seznamů od dodavatelů

Celkem byla na akvizici v roce 2016 vynaložena částka **1 225 432,- Kč**. Z programu PRVOUK pocházela částka **644 348,- Kč**, **přes 350 000,- Kč** z grantů geografické sekce, necelých 100 000,- Kč z rozpočtů kateder geografické sekce a více než **20 000,- Kč** z rozpočtu knihovny. Z celkové částky bylo nakoupeno **291** monografií a **70** titulů periodik.

Tab. č. 5 Finanční prostředky použité na akvizici 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Knihovna geografie	27 860,00 Kč
Granty z geografické sekce	379 361,00 Kč
Katedry geografické sekce	61 016,00 Kč
PRVOUK/Geografická sekce	644 348,00 Kč
EIZ	112 847,00 Kč
Celkem	**1 225 432,00 Kč**

Tab. č. 6 Dary v roce 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	Počet	Cena v Kč
Leden	26	275,00
Únor	34	1 295,00
Březen	6	1 150,00
Duben	10	11 300,00
Květen	9	6 024,00
Červen	18	11 501,00
Červenec	15	17 995,00
Srpen	6	382,00
Září	20	10 791,00
Říjen	19	3 546,00
Listopad	19	13 505,00
Prosinec	12	3 209,00
CELKEM	**194**	**80 384,00**

Cenným zdrojem akvizice jsou darované dokumenty. Instituce, zaměstnanci a studenti PřF UK darovali knihovně celkem **194** dokumentů v odhadované hodnotě přibližně **80 384,- Kč.** Dárcům velice děkujeme. Jejich seznam se nachází v příloze č. 1.

Univerzitní knihovna zajišťuje doplňování knihovního fondu také prostřednictvím *výměny* se zahraničními institucemi. Výměnou za sekční časopis Acta Universitatis Carolinae Geographica obohatila fond Knihovna geografie o 171 titulů v přibližné hodnotě **85 860,- Kč.** Většinu z těchto dokumentů tvořily monografie a časopisy. (O výměně blíže v kapitole AUC Geographica).

Tab. č. 7 Výměna v roce 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	**Počet dokumentů**				**Cena (Kč)**
	Monografie	Edice	Seriály	CD	**Celkem**
Leden	2	10	6	2	4 080,00
Únor	1	2	17		6 634,00
Březen		4	16		12 298,00
Duben		2	18		13 579,00
Květen		2	13		8 874,00
Červen		1	10		7 405,00
Červenec		4	10		6 482,00
Srpen	1	12	5		9 433,00
Září	1	5	12		7 706,00
Říjen	2		6		5 379,00
Listopad	1	1	5		3 290,00
Prosinec					
Celkem	**8**	**43**	**118**	**2**	**85 860,00**

Katalogizace dokumentů

Olga Kavanová, Kateřina Šebková (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz, katerina.sebkova@natur.cuni.cz)

Katalogizace patří k základním činnostem probíhající v Knihovně geografie. Tvorba katalogizačních záznamů probíhá v knihovnickém systému Aleph ve formátu MARC21 a podle katalogizačních pravidel RDA. Pokud je záznam dokumentu již vytvořen v Centrálním katalogu UK, doplní katalogizátor do záznamu siglu Knihovny geografie a přiváže v systému jednotku. Pokud záznam v Centrálním katalogu není nalezen, provede kontrolu, jestli byl dokument zpracován již v Souborném katalogu ČR. Když ano, stáhne se již zpracovaný záznam, podle potřeby se upraví podle pravidel RDA a uloží se. Poté je k němu připojena jednotka. Záznamy, které nelze nikde již zpracované najít, jsou vytvořeny katalogizátory v knihovně nově. Kromě údajů o názvu a autorské odpovědnosti jsou bibliografické záznamy opatřeny popisem fyzické stránky dokumentu, předmětovými hesly a poznámkami. Předmětová hesla a osobní jména jsou také propojována s databází národních autorit, aby byla zajištěna jednoznačná identifikace.

Každý měsíc jsou záznamy posílány do Souborného katalogu ČR prostřednictvím Ústřední knihovny UK. Před odesláním jsou záznamy pečlivě automaticky zkontrolovány, a pokud se objeví chyby, jsou katalogizátory okamžitě opraveny. Po kontrolách jsou vytvořené bibliografické záznamy odeslány do Souborného katalogu ČR.

V roce 2016 bylo v knihovně zkatalogizováno **3 370** a k nim připojeno **4 703** jednotek, z toho **569** kartografických materiálů a **15** elektronických dokumentů. Podrobné statistiky katalogizace jsou k vidění v tabulce níže. Nové knihy jsou vystavovány ve studovně, aby se s nimi mohli uživatelé seznámit. V letních měsících bylo zkatalogizováno podstatně méně dokumentů, protože probíhaly revize fondu. Bibliografické záznamy si čtenáři mohou vyhledat v Centrálním katalogu UK na adrese https://ckis.cuni.cz. Ve fyzickém fondu Knihovny geografie bylo ke konci roku 2016 celkem **101 000** jednotek (k 31. 12. 2016). Aktuální počet bibliografických záznamů v elektronickém katalogu byl **34 100** a k nim připojeno **65 423** jednotek. Celkem je takto v současné době dostupných přibližně **65%** celkového fondu knihovny.

Tab. č. 8. Tabulka katalogizace za rok 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Katalogizace 2016			
Měsíc	Záznamy	Jednotky	GEOBIBLINE
Leden	238	339	16
Únor	418	550	48
Březen	496	684	51
Duben	452	605	94
Květen	348	506	26
Červen	265	438	33
Červenec	5	13	3
Srpen	15	19	2
Září	42	95	26
Říjen	214	309	105
Listopad	534	697	18
Prosinec	343	448	29
CELKEM	**3 370**	**4 703**	**451**

Geografická knihovna se snaží katalogizační záznamy propojovat s plnými texty dokumentů. Pokud to není možné, zpřístupňuje alespoň anotaci a obsah dokumentu. Formát MARC21 pro elektronické umístění dokumentů používá pole 856. Při původní katalogizaci se rešerší na internetu zjišťuje, zda existuje elektronická verze dokumentu a zda není volně dostupná. Knihovna geografie pravidelně svými záznamy obohacuje Geografickou bibliografii ČR. Exportované bibliografické záznamy prezentují monografická díla, články z časopisů, grafiky, kartografické dokumenty aj.

V roce 2016 se z fondu Knihovny geografie začaly zpracovávat **stereoskopické diapozitivy**. Pro tyto skleněné destičky byl ve spolupráci s Mapovou sbírkou a specialisty z Národního technického muzea vytvořen speciální manuál na jejich čištění a uložení v depozitáři. Eva Novotná pak konzultovala podrobnosti v Národním technickém muzeu a připravila formát pro zpracování snímků. Po konzultacích i s dalšími institucemi byla vytvořena šablona pro popis těchto speciálních dokumentů. Fotografie na diapozitivech zobrazovaly především Prahu a další česká města na počátku 20. století. Impulsem pro intenzivnější práci na katalogizaci snímků byl požadavek z Katedry aplikované geoinformatiky a kartografie, kde vybrané snímky měly být využity pro diplomovou práci. V průběhu roku bylo zkatalogizováno celkem **389** diapozitivů ve formátu grafik. Podle vytvořených manuálů musela být nejprve pečlivě a opatrně očištěna skleněná destička, která pak byla uložena do speciálně vyrobených obálek z nekyselého papíru. Tyto obálky byly opatřeny razítkem, přírůstkovým číslem, signaturou a stručným názvem snímku. Poté se diapozitivy dostaly ke katalogizačnímu zpracování. Do záznamu doplnil katalogizátor kromě základních údajů týkajících se názvu

a odpovědnosti i další speciální údaje a poznámky. V poli 300 byla podrobně popsána fyzická stránka diapozitivu, doplněny pole 336, 337 a 338 označující podle pravidel RDA typ obsahu, média a nosiče. Byla doplněna poznámka o způsobu a datu očištění destičky a o jejím stavu. Náročnou prací byl pak věcný popis snímků. Katalogizátoři dohledávali místa, která snímky zobrazovaly, aby mohli přesně popsat, co se na nic nachází. V poli 520 byl proveden stručný popis snímku. Do záznamu byla zařazena i pole 255 a 034, ve kterých jsou uvedeny souřadnice místa na diapozitivu.

Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: Standardní formát Katalogizační lístek Zkrácený záznam S návěštími polí S kódy polí MARC

Záznam 3 z 7

Číslo zázn.	002091487
Autor	**Tkadlec**, Jaroslav
Název	**Hradec Králové** : kostel P. Marie / [Jaroslav **Tkadlec**]
Naklad.údaje	[Praha] : Jaroslav **Tkadlec**, [mezi 1900 a 1910?]
Popis	1 stereoskopický diapozitiv : kolorovaný, stříbro-želatinová emulzní vrstva, skleněný diapozitiv, podlepen skleněnou destičkou, okraje polepeny černou páskou ; 8,5 x 17 cm (stereografický formát)
Poznámka	Uloženo v dřevěné krabici, na ní štítek: Majitel **Tkadlec** Praha II. 224 CZ-PrUPG
	Název rukopisně na okraji destičky na pásce CZ-PrUPG
Abstrakt	Pohled z Klicperovy ulice na kostel Nanebevzetí Panny Marie stojící na Velkém náměstí. Po pravé straně na jednom z domů visí cedule s částečně čitelným názvem ... ČUPR. Na dalším domě je název První pražský tovarní skla[d]. V přízemí této budovy je obchod s oblečením. V popředí stojí muž s chlapcem. V pozadí přecházejí přes ulici další lidé.
Pozn.k hist.vlastn.	Na krabici štítek: Majitel **Tkadlec** Praha II. 224. CZ-PrUPG
Pozn.k akci	Oprášení pomocí balónku, omytí vodou ; 10. 6. 2016 ; Dobrý ; CZ-PrUPG
Jednotky-vše	Všechny jednotky
Jednotky-DK	PřF Geografie
Příbuzný dokum.	GEO BIBL
Výraz tez.-dle $2	regionální geografie
	města
	kostely
Geograf. jméno	**Hradec Králové** (Česko)
Žánr/forma	stereoskopické diapozitivy
Skupina Konspektu	72 - Architektura
MDT	72(437.313)
Citace	TKADLEC, Jaroslav. *Hradec Králové: kostel P. Marie*. Praha: Jaroslav Tkadlec, 1910. ČSN ISO 690 citace PRO

Obr. č. 1 Ukázka záznamu stereoskopického diapozitivu a jeho obrazy (Zdroj: www.ckis.cuni.cz)

Souborný katalog ČR (CASLIN)

Souborný katalog ČR je elektronický katalog, který ve své bázi shromažďuje údaje o fondech spolupracujících českých knihoven a institucí, které do něj přispívají svými katalogizačními záznamy nebo poskytují informace o odběru periodik. V současné době shromažďuje více než **6 miliónů** českých a zahraničních záznamů. Při vyhledávání v souborném katalogu, který je přístupný online přes stránky Národní Knihovny[1], si uživatel najde informaci o dostupnosti dokumentu, resp. o knihovně nebo knihovnách, které daný dokument vlastní a ve kterých si může dokument vypůjčit. Z většiny záznamů se lze propojit přímo do lokálního katalogu knihovny, kde uživatel zjistí podrobnější informace. Mezi přispívající knihovny se řadí Knihovna geografie. V roce 2016 zaslala do Souborného katalogu **3 300 záznamů**. Celkový

[1] Dostupný z: http://aleph.nkp.cz

počet záznamů, vytvořených Knihovnou geografie činí **19 033** a počet jednotek knihovny dosahuje **28 000**.

NKC/Knihy - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: Standardní -- Katalogizační záznam -- Stručný záznam -- MARC -- Citace

Záznam 1 z 1

Hlavní záhlaví	Beeton, Sue
Název	Film-induced tourism [elektronický zdroj] / **Sue Beeton.**
Nakl. údaje	Clevedon ; Buffalo : Channel View Publications, c2005
Popis (rozsah)	viii, 270 p. : ill. ; 23 cm
Odkazy	Plný text - pro registrované uživatele NK ČR
	Informace o výpůjčkách e-knih
ISBN	* 978-1-84541-016-2 (chyb.)
	* 1-84541-014-9 (chyb.) (pbk. ; alk. paper)
	* 1-84541-015-7 (chyb.) (hbk ; alk. paper)
Edice	Aspects of tourism ; 25
Další korporace	ebrary, Inc.
Poznámka	Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík
Předmět. heslo	cestovní ruch
	filmy
Forma, žánr	* elektronické knihy
Systém. číslo	002067798

[http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=002067798&local_base=NKC]

Obr. č. 2 Ukázka bibliografického záznamu v Souborném katalogu (Zdroj: http://aleph.nkp.cz)

Katalogizace a správa seriálů

Blanka Šimánová (tel. 221951 359, simanovb@natur.cuni.cz)

Knihovna geografie vlastnila ke konci roku 2016 ve fondu celkem **1 414** titulů seriálů, včetně ročenek i edic. Časopisy většinou získává knihovna koupí, darem nebo výměnou. Titulů získaných koupí bylo **80** titulů, z toho **44** tištěných, **34** má obojí formu – tištěnou i elektronickou, **2** tituly jsou pouze elektronicky. Pravidelně darovaných titulů časopisů obdržela knihovna **11**, z toho **4** tituly v tištěné formě, **2** jen online a **5** mělo obě formy.

Navíc dostala knihovna dary z pozůstalosti profesora geografie Waltera Sperlinga, který kdysi působil na univerzitě v Trevíru. Tyto dokumenty byly vybrány a odstěhovány z knihovny v Liberci zaměstnanci Knihovny geografie v létě roku 2016. Z jeho dokumentů obdržela knihovna 6 titulů periodik a celkem 277 ročníků. Jednalo se o tyto tituly: *Berichte zur deutschen Landeskunde; Bibliographia cartographica: internationale Dokumentation des kartographischen Schrifttums; Bohemia: Zeitschrift für Geschichte und Kultur der Böhmischen Länder; Die Erde: Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin*; *Zeitschrift für Ostforschung: Länder u. Völker im östl. Mitteleuropa; Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung.*

V roce 2016 přibylo do Knihovny geografie také **62** titulů periodik (z toho **118** kusů časopisů a **43** kusů edic) formou výměny za titul AUC Geographica. Při retrospektivním zpracovávání periodik v depozitáři byly přivazovány jednotky a upravovány v systému Aleph. Pokud se objevil titul, který dosud v katalogu nebyl, byl vytvořen katalogizační záznam a rozšířil nabídku knihovny.

Časopisy jsou evidovány v knihovnickém systému Aleph, adjustovány a osignovány. Vyhledatelné jsou přes katalog OPAC a určeny jsou jen pro prezenční studium ve studovně. Výjimku tvoří některé edice a ročenky, které je možné si absenčně vypůjčit. Duplicitní ročníky časopisů jsou nabízeny knihovnám a také jednotlivým zájemcům z důvodů prostorových potíží v depozitářích. S přibývajícími ročníky periodik zároveň ubývá místo.

43 ročníků duplicitních periodik bylo zasláno jako dar pro knihovnu Národní univerzity v Mongolsku (dále NUM). Akce se uskutečnila v rámci pomoci celé Univerzity Karlovy této knihovně. Předávaly se odborné knihy a časopisy v angličtině, kterých mají v NUM nedostatek.

Knihovna geografie umožňuje přístup k některým titulům časopisů online, další jsou pro uživatele zpřístupněny přes univerzitní elektronickou bránu vyhledávání:

http://sfx.is.cuni.cz/sfxlcl3/az/PRF

http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/#

Vysokoškolské kvalifikační práce

Kateřina Šebková, (tel. 221 951 357, katerina.sebkova@natur.cuni.cz)

Ve fondu Knihovny geografie zaujímají své výsadní místo i **vysokoškolské kvalifikační práce.** Jsou uloženy ve studovně a pracovně knihovny, kde jsou rozdělené podle typu. V knihovně lze tak najít bakalářské, diplomové, rigorózní, dizertační či habilitační práce, které studenti a učitelé úspěšně obhájili za účelem získání vyššího vysokoškolského titulu. Jsou k dispozici v režimu prezenčních výpůjček, které jsou evidovány v knihovním systému Aleph na základě opatření děkana č. 10/2006.

Práce jsou studenty odevzdávány v tištěné i elektronické podobě. Tištěné práce pak s předávacím protokolem do knihovny předávají zástupci jednotlivých kateder do dvaceti dnů po obhájení. Dizertační práce jsou zasílány ještě před obhajobou ze Studijního oddělení fakulty k vystavení.

Kvalifikační práce se v knihovně adjustují a evidují v přírůstkových seznamech. V návaznosti na historickou evidenci jsou pro kvalifikační práce používány tři. Jeden je pro bakalářské, jeden pro diplomové práce a kvalifikační práce vyššího řádu se zapisují do přírůstkového seznamu monografií, seriálů a ostatních dokumentů. Na začátku roku byly zpětně v systému Aleph vygenerovány definitivní přírůstkové seznamy za celý rok, které pak byly vytištěny a uloženy v knihovně.

Elektronickou verzi prací nahrávají studenti sami do Studijního informačního systému (SIS) ve formátu pdf. Po obhajobě jsou pak ze SIS záznamy automaticky importovány do knihovního systému Aleph, kde jsou pak dále obohaceny katalogizátorem o další údaje a poznámky. V knihovně se provádí věcný a fyzický popis, propojují se jména s databází autorit. Takto importovány jsou do systému záznamy bakalářských, diplomových, dizertačních a rigorózních prací, pro habilitační práce se vytvářejí záznamy nově. Při katalogizaci je také do záznamů prací přidáváno pole GEO, pomocí kterého se práce také importují do databáze GEOBIBLINE.

Celkem bylo za rok 2016 zkatalogizováno **214** vysokoškolských prací, statistiku katalogizace uvádí následující tabulka.

Tab. č. 9 Katalogizace kvalifikačních prací (Zdroj: data Knihovny geografie)

Katalogizace dle typu práce 2016			
	BP	DP	Diz, RiP, HP
Leden	2	0	2
Únor	15	20	1
Březen	0	0	7
Duben	2	5	0
Květen	0	0	0
Červen	0	0	0
Červenec	0	0	0
Srpen	0	0	0
Září	25	19	1
Říjen	19	12	14
Listopad	1	36	6
Prosinec	18	6	3
Celkem dle typu	82	98	34
Celkem VŠKP	**214**		

Během roku 2016 proběhla z iniciativy Oddělení podpory vědy ve spolupráci se Studijním oddělením a knihovnami fakulty zpětná **digitalizace kvalifikačních prací z let 2006 - 2009**. V první etapě byly zdigitalizovány práce z let 2008 a 2009. Jelikož se v těchto letech odevzdávaly jako přílohy CD-ROMy, které obsahovaly elektronickou podobu práce, proběhla nejdříve v knihovně kontrola obsahů těchto CD. Knihovna geografie důsledně v daných letech odevzdávání CD s pracemi kontrolovala a jejich počet byl tedy vysoký. Kontroly CD probíhaly v Knihovně geografie měsíc a podíleli se na nich všichni zaměstnanci. Bylo třeba zkontrolovat, zda CD obsahují celou práci včetně příloh a zda se shodují s tištěnou verzí, stejně tak v jakém formátu jsou na nosiči soubory nahrané a zda nejsou poškozené. Nejčastějšími problémy při práci byly následující: CD nebo některé soubory nešly otevřít, na CD chyběly přílohy, text práce na CD se neshodoval s tištěnou verzí. Texty, které měly jiný formát, se převáděly do formátu pdf. Dokud byl veškerý obsah CD v pořádku, nahráli pracovníci knihovny soubory s texty a přílohami na speciální úložiště, které za tímto účelem bylo vytvořeno. Tištěné verze prací bez CD nebo s poškozenými soubory byly pak zapůjčeny externí firmě, která je zdigitalizovala, a odevzdala zpět do knihovny.

V druhé etapě digitalizace se zpracovávaly práce z let 2006 a 2007. V těchto letech se ještě CD s fyzickou podobou práce neodevzdávaly a jejich množství v knihovně bylo nízké. Tudíž již neproběhly jejich kontroly a práce z knihovny se dle seznamů odevzdaly firmě k digitalizaci.

Z Knihovny geografie bylo celkem k digitalizaci odevzdáno 508 dokumentů a na úložiště nahrány soubory k 424 pracím. Podrobnější rozpis počtů je uveden v tabulce Digitalizace prací 2006-2009 z Knihovny geografie.

Nahrané a zdigtalizované dokumenty poté začali na Studijním oddělení dále zpracovávat a nahrávat na úložiště a postupně budou k dispozici v rámci Digitálního repozitáře UK (http://dspace.cuni.cz/).

Tab. č. 10 Digitalizace prací 2006-2009 z Knihovny geografie (Zdroj: data Knihovny geografie)

Digitalizace VŠKP Knihovny geografie 2006-2009			
Rok	Prací celkem	Odevzdáno k digitalizaci	Nahráno pracovníky knihovny na úložiště
2006	203	203	0
2007	260	260	0
2008	242	26	216
2009	227	19	208
Celkem	**932**	**508**	**424**

V současné době jsou plné texty kvalifikačních prací zpřístupňovány přes Repozitář závěrečných prací UK (https://is.cuni.cz/webapps/zzp/), kde jsou k nahlédnutí práce obhájené po roce 2006. V Univerzitním katalogu je v každém záznamu odkaz, který na tuto elektronickou verzi záznam propojuje.

Pokud měla práce obhájená před rokem 2006 elektronickou verzi, byla uložena v Digitálním univerzitním repozitáři (http://digitool.is.cuni.cz). Plné texty jsou zde přístupné z IP adres univerzity nebo po přihlášení. Uživatelé použijí své univerzitní ID a heslo pro Centrální autentizační službu UK (CAS) nebo se na stránkách Digitálního univerzitního repozitáře přímo registrují.

Od následujícího roku se jako hlavní úložiště závěrečných prací obhájených po roce 2006 plánuje již výše zmiňovaný Digitální repozitář UK, který je provozovaný v systému DSpace. V současné době je možné v tomto repozitáři najít už práce z let 2008-2011, ostatní budou postupně přidávány.

Výpůjční služby

Kateřina Šebková (katerina.sebkova@natur.cuni.cz, 221 951 357)

Ve **výpůjčním protokolu** probíhá řada činností, jako je půjčování, vracení, rezervace, prolongace, vyhledávání a zakládání dokumentů. Na chodu výpůjčky se podílejí všichni zaměstnanci knihovny. Poskytují zároveň uživatelům konzultačně-informační služby. Jsou k dispozici nejen osobně, ale i přes e-mail a telefon.

Tab. č. 11 Statistika čtenářů 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

STATISTIKA ČTENÁŘŮ 2016			
Měsíc	**Zápis nových čtenářů**	**Obnova registrace**	**Počet návštěvníků**
Leden	12	10	1 834
Únor	17	11	1 597
Březen	17	15	1 981
Duben	11	6	2 015
Květen	8	11	1 723
Červen	13	4	1 971
Červenec	4	2	128
Srpen	0	0	0
Září	7	4	837
Říjen	151	48	2 549
Listopad	23	16	2 191
Prosinec	6	28	1 545
Celkem	**269**	**155**	**18 371**

V roce 2016 knihovnu navštívilo celkem **18 371** osob. Jejich počet je získáván z počítadla průchodů, které je instalováno u vchodu do knihovny. Registrace nových čtenářů probíhá u výpůjčního pultu a po podepsání přihlášky lze uživateli poskytovat příslušné služby. V roce 2016 se v Knihovně geografie registrovalo celkem **269** nových čtenářů.

Jako opatření rektora č. 24/2016 byl vydán nový **výpůjční řád knihoven Univerzity Karlovy**. V příloze č. 2 byla zveřejněna jednotná matice výpůjček, která definuje pravidla, podle kterých si dané kategorie uživatelů půjčují v knihovnách dokumenty. Během roku 2016 probíhalo dokončování příprav těchto nových výpůjčních podmínek, které budou závazné od 1. 1. 2017. Výpůjční matice se mnohokrát připomínkovaly a diskutovalo se o nich. Poprvé v historii knihovního SW Aleph (používaného od roku 1993) bude tato matice jednotná pro všechny knihovny na univerzitě. Důvodem je zjednodušení služeb pro uživatele. Byly upraveny a sjednoceny výpůjční lhůty dokumentů na celé univerzitě, limity prodloužení a počtů

vypůjčených jednotek pro jednotlivé statusy uživatelů. Zvýšil se také poplatek za nedodržení výpůjční lhůty pro všechny uživatele na 3 Kč za dokument na den.

V roce 2016 bylo absenčně půjčeno celkem **4 687** dokumentů a prezenčně v knihovně si uživatelé půjčili ke studiu **1 395** dokumentů. Z prezenčních výpůjček bylo 909 monografií, 369 časopisů a 117 kvalifikačních prací. Před dveřmi do knihovny je umístěn box na vracení knih mimo otevírací dobu. Čtenáři využili tento způsob k vrácení celkem **420** dokumentů. Statistika služeb knihovny je uvedena v níže sestavených tabulkách.

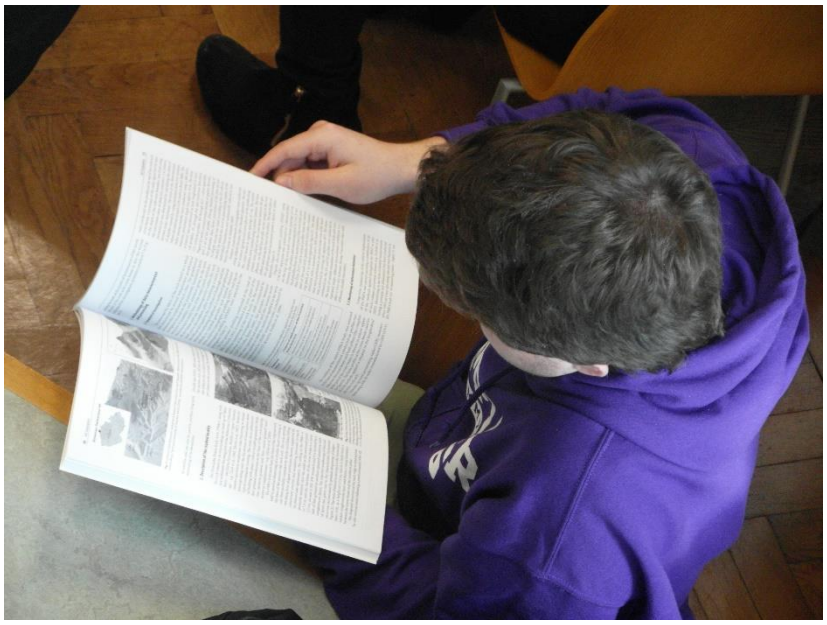
Tab. č. 12 Výpůjčky 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

TABULKA VÝPŮJČEK ZA ROK 2016						
Měsíc	**Výpůjčka absenční**	**Výpůjčka prezenční**				**Celkem abs. + prez.**
		Monografie	**Periodika**	**VŠKP**	**Celkem**	
Leden	424	100	25	21	146	570
Únor	560	122	51	21	194	754
Březen	501	60	58	16	134	635
Duben	380	75	44	7	126	506
Květen	356	61	29	8	98	454
Červen	347	73	34	12	119	466
Červenec	121	18	11	2	31	152
Srpen	15	0	0	0	0	15
Září	335	31	6	1	38	373
Říjen	813	105	42	7	154	967
Listopad	460	215	45	14	274	734
Prosinec	375	49	24	8	81	456
Celkem	**4 687**	**909**	**369**	**117**	**1 395**	**6 082**

Tab. č. 13 Rezervace, prolongace 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	Rezervace	Prolongace
Leden	17	602
Únor	15	423
Březen	7	526
Duben	16	555
Květen	10	602
Červen	8	395
Červenec	0	114
Srpen	1	87
Září	4	402
Říjen	38	292
Listopad	30	672
Prosinec	19	600
Celkem	**165**	**5 270**

Před vypršením výpůjční lhůty systém Aleph automaticky generuje uživatelům upozornění, která odesílá e-mailem. Těchto upozornění bylo odesláno v roce 2016 celkem **2 752**. Pokud výpůjční lhůta skončí a dokumenty nejsou vráceny, je také vygenerován e-mail s upomínkou. 1. upomínka se generuje týden ode dne, kdy uplynula výpůjční lhůta, 2. upomínka za 2 týdny po odeslání 1. upomínky. Tyto dvě upomínky jsou odesílány elektronicky. 3. upomínku systém vygeneruje 3 týdny po odeslání 2. upomínky a 4. upomínku 4 týdny po upomínce třetí. 3. a 4. upomínka se odesílají doporučeně poštou. 4. upomínka, tzv. předsoudní, se před odesláním dává k podpisu děkanovi fakulty. Následující tabulky podávají přehled o počtu vygenerovaných upomínek a upozornění a také o poplatcích, které byly vybrány za pozdní vrácení dokumentů. Ceník poplatků za zpozdné je součástí výpůjčního řádu. Poplatky se vybírají v hotovosti u výpůjčního pultu a ke každé transakci je ze systému vytištěn doklad. Ten je poté potvrzen razítkem knihovny a podpisem pracovníka, který poplatek převzal. Na konci každého měsíce se provádí vyúčtování vybraných částek, které se spolu s doklady o zaplacení odevzdávají do pokladny fakulty.

Obr. č. 3 Fotografie z exkurze (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Tab. 14 Služby knihovny 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

SLUŽBY KNIHOVNY 2016					
Měsíc	**Schránka na vracení**	**Internet**	**Skenování**	**Rešerše**	**Tel. dotazy**
Leden	52	319	3	10	8
Únor	57	323	18	28	8
Březen	15	416	17	23	8
Duben	33	428	18	29	9
Květen	26	363	10	17	15
Červen	41	265	20	21	12
Červenec	53	35	5	5	1
Srpen	68	0	0	0	0
Září	8	166	6	18	12
Říjen	19	495	21	45	8
Listopad	25	474	54	25	14
Prosinec	23	318	11	32	8
Celkem	**420**	**3 602**	**183**	**253**	**103**

Tab. č. 15 Upomínky 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

UPOMÍNKY 2016						
		Upomínky				
Měsíc	**Zdvořilostní upozornění**	**1., 2. pro čtenáře**	**1. pro zaměstn.**	**3. upom.**	**Předsoudní upom.**	**Celkem**
Leden	324	31	17	0	2	374
Únor	221	25	12	5	1	264
Březen	240	17	2	0	1	260
Duben	353	37	2	1	0	393
Květen	285	47	7	3	1	343
Červen	254	41	10	8	3	316
Červenec	118	30	7	2	5	162
Srpen	28	16	0	7	4	55
Září	202	17	12	6	2	239
Říjen	154	22	20	0	1	197
Listopad	254	30	3	1	0	288
Prosinec	319	26	2	3	1	351
Celkem	**2 752**	**339**	**94**	**36**	**21**	**3 242**

Tab. č. 16 Poplatky za upomínky 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	Poplatky za upomínky
Leden	1 382 Kč
Únor	1 867 Kč
Březen	1 730 Kč
Duben	1 856 Kč
Květen	2 041 Kč
Červen	4 580 Kč
Červenec	422 Kč
Srpen	0 Kč
Září	2 765 Kč
Říjen	1 964 Kč
Listopad	1 058 Kč
Prosinec	570 Kč
Celkem	**20 235 Kč**

Ve dvou studovnách je k dispozici 12 počítačů s připojením na internet. Počítače jsou opatřeny antivirovým programem a čištěny od přebytečných dat, které se na ně v průběhu provozu knihovny uloží. Lze využít i připojení na WiFi síť pomocí vlastních zařízení. Uživatelé mají možnost využít samoobslužný skener a také multifunkční kopírku, která je k dispozici jak pro kopírování, tak i pro tisk a skenování dokumentů až do formátu A3. Na kopírování si studenti dobíjejí kredit na své studentské průkazy podle ceníku, který je uveden ve výpůjčním řádu. Dobíjecí místa se v budově na Albertově nacházejí v počítačové studovně ve 4. patře nebo v pokladně v přízemí. V tabulce Statistiky kopií a tisku 2016 je podrobný přehled počtu kopií a vytištěných stránek za rok 2016.

Tab. č. 17 Statistiky kopií a tisku 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

KOPIE A TISK 2016			
Měsíc	**Zaměstnanci**	**Placené**	**Tisk**
Leden	193	40	62
Únor	97	53	130
Březen	2 478	122	66
Duben	9	17	312
Květen	4	49	76
Červen	44	7	59
Červenec	6	0	6
Srpen	43	0	0
Září	19	14	37
Říjen	112	77	226
Listopad	231	118	490
Prosinec	33	54	143
Celkem	**3 269**	**551**	**1 607**

Studovny Knihovny geografie kromě každodenního úklidu také prochází údržbou a v roce 2016 bylo realizováno i několik větších oprav a rekonstrukcí. Skříňky na chodbě, do kterých si uživatelé odkládají věci při návštěvě knihovny, jsou pravidelně kontrolovány. Pokud se u nich objeví nějaká porucha funkčnosti, je okamžitě hlášena pracovníkům OSBI (Oddělení správy budov a investic) na fakultě, kteří ji následně odstraní. Nejvíce se opravy týkají zámků na skříňkách. Podlaha ve studovnách je pravidelně voskována zaměstnanci knihovny. V souvislosti s tím byly nohy všech židlí nově opatřeny speciálními filcovými záslepkami, aby se předešlo jejímu poškrábání. Ty vybírala vedoucí knihovny Eva Novotná ve spolupráci s panem Jiřím Dibelkou. Během léta byly po pečlivém zakrytí všech polic, skříní a stolů vymalovány firmou Černý stěny a stropy obou studoven. V zadní studovně pak proběhla oprava oken, která byla vyhnilá. Po vyměření byla vyrobena a zasazena nová vnější křídla pro zajištění lepšího těsnění a snadnější manipulaci při otvírání a zavírání. Tuto akci zaštiťovalo OSBI, ale byla provedena mimo stanovené termíny. Oproti původně domlouvanému červnu a letním měsícům započaly opravy až v září a trvaly do začátku listopadu. Truhlář musel několikrát práce dodělávat, protože kvalita stále neodpovídala požadovanému stavu. Zaměstnanci knihovny tak během tohoto období museli řešit i ochranu fondu a knihovny před stále se zhoršujícími povětrnostními podmínkami, jelikož okna byla vysazena.

.

Obr. č. 4 Malování knihovny v srpnu 2016 (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Meziknihovní služby

Kateřina Šebková (katerina.sebkova@natur.cuni.cz, 221 951 357)

Knihovna geografie poskytuje **meziknihovní výpůjční služby (MVS)**. Jedná se o službu, která uživatelům zprostředkovává dokumenty, které nejsou dostupné na místě. Poskytuje ze svého fondu výpůjčky také jiným knihovnám, které nemají právě tyto dokumenty k dispozici. Tato služba je na základě Knihovního zákon 257/2001 Sb. povinná.

K evidenci požadavků od jiných knihoven, takzvaných **příchozích**, slouží Knihovní systém Aleph a jeho modul Meziknihovní výpůjčky. Kterákoliv knihovna v České republice registrovaná na Ministerstvu kultury může požádat o zapůjčení díla a Knihovna geografie musí požadavek vyřídit. Do Knihovny geografie mohou svůj požadavek zaslat přes e-mail, přes formulář v Souborném katalogu nebo vyplněním online formuláře přímo na stránkách Knihovny geografie. Příchozích požadavků bylo v roce 2016 evidováno celkem **47**, a to včetně požadavků na reprografické služby. Kromě výpůjčky dokumentu mohou totiž knihovny žádat i o poskytnutí kopie (také uvedeno v zákoně č. 257/2001 Sb.). Výpůjčky jsou poskytovány zdarma, **reprografické služby** jsou placené. Podle ceníku, který je součástí výpůjčního řádu knihoven PřF UK, se platí za stranu kopie formátu A4 2 Kč a stranu formátu A3 4 Kč. Kopie zprostředkované přes MVS jsou s vypsanými příjmovými doklady vyúčtovány každý měsíc společně s poplatky za zpozdné z výpůjčního protokolu.

Jako **odchozí** se označují požadavky na zapůjčení dokumentů z jiných knihoven, které podávají uživatelé Knihovny geografie, zejména tedy studenti, zaměstnanci a pedagogové fakulty. Těch bylo v roce 2016 vyřízeno **12**. Požádat o MVS lze e-mailem, nebo vyplněním formuláře na webu knihovny (pod následujícím odkazem http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/mvs.php). Důležité je sem uvést co nejkompletnější bibliografické údaje, aby mohl být dokument správně identifikován a požadavek splněn. Podrobnější statistika požadavků MVS za rok 2016 je uvedena v tabulce (Tab. č. 18 Meziknihovní výpůjčky 2016).

Kromě domácí MVS se realizují i výpůjčky dokumentů ze zahraničí. Nejprve je nutné ověřit v Souborném katalogu ČR (http://www.caslin.cz/) nebo přes Jednotnou informační bránu (http://www.jib.cz), zda kniha opravdu není dostupná nikde v českých knihovnách. Požadavky na **mezinárodní meziknihovní výpůjční službu** (MMVS) zprostředkovává Knihovna geografie na základě zákona č. 257/2001 Sb. a prováděcí vyhlášky č. 88/2002 Sb. přes Národní knihovnu ČR. Tyto výpůjčky se také řídí jejím ceníkem. Za splněný požadavek je poplatek

v rozmezí 250 - 450 Kč, který si uživatel hradí samostatně. Půjčená publikace je pak k dispozici uživateli k prezenčnímu studiu v Knihovně geografie. V roce 2016 byla vyřízena 1 mezinárodní výpůjčka.

Tab. č. 18 Meziknihovní výpůjční služby 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

MVS, MMVS					
	MVS				
Měsíc	**Příchozí požadavky**	**Odchozí požadavky**	**Kopie**	**Požadavků celkem**	**MMVS**
Leden	3	0	0	3	0
Únor	5	0	2	7	0
Březen	4	0	0	4	0
Duben	4	0	1	5	0
Květen	2	0	1	3	0
Červen	1	8	2	11	0
Červenec	0	0	0	0	1
Srpen	1	0	2	3	0
Září	2	0	1	3	0
Říjen	5	1	1	7	0
Listopad	6	3	1	10	0
Prosinec	3	0	0	3	0
Celkem	**36**	**12**	**11**	**59**	**1**

Obr. č. 5 Exkurze v Knihovně geografie (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

AUC Geographica: mezinárodní výměna dokumentů

Blanka Šimánová (tel. 221951 359, simanovb@natur.cuni.cz)

Knihovna geografie zasílá univerzitní časopis *Acta Universitatis Carolinae Geographica* partnerům v meziknihovní výměně odborných publikací nebo jako povinný výtisk pro **21** předních knihoven České republiky. Platících klientů, kteří si objednali *AUC Geographica* v roce 2016, bylo **8** českých a **2** z Německa. Nabídka ročníků k objednání a zakoupení se zpřístupňuje a aktualizuje na webových stránkách: http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/AUC_Geographica/AUCG_cz.html

Titul je volně dostupný také elektronicky s plným textem, proto rok od roku ubývá předplatitelů.

Za rok 2016 přišlo do knihovny výměnou **171** dokumentů, z tohoto počtu: **8** monografií, **43** čísel edic, **118** čísel časopisů a **2** CD. Jedná se o mimořádné odborné oborové publikace, které nejsou běžně dostupné v českých knihovnách. Všechny dokumenty jsou zkatalogizovány do knihovnického systému Aleph, evidovány, adjustovány a opatřeny signaturou, uloženy ve studovně. Časopisy jsou určeny jen pro prezenční studium v knihovně. Monografie, CD a edice si mohou uživatelé zapůjčit domů.

Aktuálně si Knihovna geografie vyměňuje odborné publikace s **15** partnery v České republice a **180** v zahraničí. *AUC Geographica* jsou zasílána také jako dar **8** národním knihovnám v Londýně, Paříži, Varšavě, Moskvě, Kyjevě, v Petrohradu, Frankfurtu nad Mohanem a do Kongresové knihovny ve Washingtonu.

Celá distribuce univerzitního periodika probíhá ihned po dodání z tiskárny. Nejprve je nutné připravit podklady pro faktury a přednostně zabalit zásilky pro platící klienty a povinné výtisky. Také je třeba časopis zvážit a zkalkulovat cenu balíčků. Poté se vytisknou průvodní dopisy a adresy pro výměnu a dary, zabalí do zásilek a rozdělí dle cíle doručení na české, zahraniční do Evropy a mimo Evropu, pro mimoevropské je nutné vyplnit průvodku. Dále se odvážejí zásilky do podatelny. Poštovné se hradí společně s Gegrafickou sekcí. Celkově se zabalí a připraví balíčky po dvou číslech AUC Geographica pro 188 partnerů z celého světa. Přispívá se tím mimo jiné k šíření výsledků vědeckého výzkumu z Geografické sekce PřF UK. Pro každou katedru Přírodovědecké fakulty je přidělován určitý počet časopisů *AUC Geographica*, zbývající se archivují jednak v knihovně, uložené pod signaturou, jednak v depozitáři, kde jsou přehledně řazeny dle roku a ročníku. Seznam časopisů, které přicházejí výměnou od partnerů je k dispozici v příloze č. 2.

Školení a exkurze v Knihovně geografie

Mgr. Olga Kavanová (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz)

Knihovny jako kulturně vzdělávací instituce jsou nejvýznamnějším zázemím pro podporu a rozvoj informační gramotnosti *a celoživotního* vzdělávání. Knihovna geografie pro své uživatele připravuje každoročně řadu nejrůznějších školení a exkurzí. V průběhu celého roku Knihovna geografie připravila **5** školení, kterých se zúčastnilo **65** lidí a proběhlo **11** exkurzí s **224** zájemci.

Tab. č. 19 Individuální školení v rámci běžného provozu Knihovny geografie v roce 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)

Měsíc	Počet
Leden	7
Únor	11
Březen	7
Duben	12
Květen	11
Červen	15
Červenec	3
Srpen	0
Září	11
Říjen	78
Listopad	38
Prosinec	26
CELKEM	**219**

Individuální školení čtenářů probíhají po celý rok a provádějí je zaměstnanci Knihovny geografie v reakci na aktuální potřeby uživatelů. Zaměstnanci je provádí za běžného provozu knihovny a odrážejí momentální informační potřeby studentů, pedagogů i odborné veřejnosti. Během roku 2016 bylo v knihovně takto realizováno celkem 2019 individuálních školení v českém i anglickém jazyce. Obsahem většinou bývá práce s Centrálním katalogem Univerzity Karlovy. Stále více dotazů se týká vyhledávání v elektronických informačních zdrojích UK, či práce s databází GEOBIBLINE. Studentům se rovněž vysvětluje, jak obsluhovat multifunkční tiskárnu a skener v knihovně.

Značné oblibě se těšila **skupinová školení**, která jsou předem plánovaná. Pravidelně probíhající školení vede vedoucí knihovny PhDr. et Mgr. Eva Novotná v rámci úvodních geografických seminářů pro studenty gymnázií a pro první ročníky Geografické sekce PřF UK. Cílem školení je stručně představit historii Knihovny geografie a Mapové sbírky, seznámit posluchače s jejich činnostmi a službami a také osvětlit studentům problematiku informačních zdrojů v geografii.

Obr. č. 6 Školení studentů 1. ročníků Geografické sekce PřF UK pod vedením E. Novotné (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Nelze opomenout **odborná školení**, kterými procházejí samotní **zaměstnanci** Knihovny geografie. V únoru 2016 proběhl seminář na tvorbu jmenných autorit, v září školení tvorby geografických autorit. Noví zaměstnanci absolvovali kurz modulů výpůjčního a katalogizačního protokolu v SW Aleph. Vzhledem k tomu, že obor i technologie se stále rozvíjejí, vzdělávání zaměstnanců probíhá neustále, především formou samostudia. Je třeba neustále sledovat nové tendence v univerzitních knihovnách a v informačních technologií.

Tab. č. 20 Školení v Knihovně geografie (Zdroj: data Knihovny geografie)

Datum	Instituce	Úroveň	Obsah	Počet	Školitel
23. 2. 2016	Gymnázium Botičská	studenti gymnázia	Info o knihovně, vyhledávání v OPAC a GEOBIBLINE + Digitální mapová sbírka	12	Eva Novotná
29. 3. 2016	Gymnázium Botičská	studenti gymnázia	Info o knihovně, vyhledávání v OPAC a GEOBIBLINE + Digitální mapová sbírka	11	Eva Novotná
26. 10. 2016	PřF UK geografie	1. roč.	Knihovna geografie a Mapová sbírka - služby a historie	30	Eva Novotná
3. 11. 2016	PřF UK geografie	1. roč.	Info o knihovně, vyhledávání v OPAC a GEOBIBLINE	4	Olga Kavanová, Kateřina Klívarová
22. 11. 2016	PřF UK geografie	studenti z Moldávie	Info o knihovně, vyhledávání v OPAC a GEOBIBLINE	8	Kateřina Klívarová
Plánovaná školení Knihovny geografie celkem: 5				**Počet účastníků CELKEM: 65**	

V průběhu roku 2016 se v prostorách Knihovny geografie uskutečnilo celkem **11** vzdělávacích exkurzí s **224** zájemci. Mezi pravidelně pořádané exkurze patří **Den otevřených dveří**, kde je potencionálním zájemcům o studium geografie představena historie knihovny a poskytované služby. Zájem o knihovnu tradičně projevili zahraniční studenti, kteří studují geografickou vědu v rámci programu Erasmus a také studenti Amerického semestru. Tyto exkurze jsou pořádané pravidelně v anglickém jazyce, vždy na počátku jejich studia v březnu a říjnu. Návštěvu knihovny si 11. 4. nenechali ujít hosté z Běloruska. Knihovna rovněž uspořádala exkurzi pro studenty bakalářského programu z Jihočeské univerzity.

Tab. č. 21 *Exkurze v Knihovně geografie během roku 2016 (Zdroj: data Knihovny geografie)*

Datum	Instituce	Téma exkurze	Počet	Jazyk	Školitel
21.1.2016	PřF UK - den otevřených dveří	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	37	CZE	Kateřina Klívarová, Blanka Šimánová, Olga Kavanová, Tereza Rzymanová
11.2.2016	Studenti programu Erasmus	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	14	ENG	Kateřina Klívarová
11.4.2016	Hosté z Běloruska	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	6	ENG	Kateřina Klívarová
20.4.2016	Zahraniční knihovníci programu Erasmus	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	4	ENG	Kateřina Klívarová
29.4.2016	Bc studenti - Jihočeská univerzita	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	22	CZE	Olga Kavanová
6.5.2016	U3V (senioři)	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	8	CZE	Olga Kavanová
11.6.2016	Veřejnost	Georeferencování starých map	65	CZE	Olga Kavanová, Blanka Šimánová, Marika Kováčová, Kateřina Klívarová
29.9.2016	Studenti programu Erasmus	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	30	ENG	Kateřina Klívarová
20.10.2016	Zahraniční knihovnice programu Erasmus	Představení Knihovny geografie a poskytovaných služeb	1	ENG	Kateřina Klívarová
8.11.2016	PřF UK studenti demografie	Prameny ke studiu demografie	21	CZE	doc. Ludmila Fialová
24.11.2016	PřF UK-Dny geografie	Georeferencování starých map	16	CZE	Olga Kavanová, Blanka Šimánová, Marika Kováčová, Kateřina Klívarová
Exkurze v Knihovně geografie CELKEM: 11			**Počet účastníků CELKEM: 224**		

Obr. č. 7 Exkurze studentů Erasmu pod vedením K. Klívarové (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Obr. č. 8 Georeferencování v průběhu Muzejní noci pod vedením M. Kováčové (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

GEOBIBLINE: Geografická bibliografie ČR online

Olga Kavanová (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz)

Jedinečná databáze s názvem Geografická bibliografie ČR online vznikla v Knihovně geografie již v roce 2008. Jejím hlavním smyslem je zpřístupnění nekomerční oborové bibliografie České republiky s časovým záběrem od počátku knihtisku (r. 1450) do současnosti. Obsahem databáze jsou specializované dokumenty českých autorů nebo autorů zahraničních, kteří se věnují českým geografickým reáliím. Vzniklo tak prostředí pro zpřístupnění zdrojů využitelné pro vědu, výzkum a školskou výuku, ale i pro širokou veřejnost.

Tab. č. 22 Počty záznamů v databázi GEOBIBLINE **(***Zdroj: data Knihovna geografie)*

Formáty v databázi GEOBIBLINE	**Počet záznamů k (2. 1. 2017)**
SE (seriály)	2 436
MP (kartografické dokumenty)	46 130
ER (elektronické dokumenty)	6 178
BK (monografie)	48 933
DS (vysokoškolské kvalif. práce)	8 011
AN (články, kapitoly z knih)	102 684
GP (grafika)	1 390
VM (audiovizuální dokumenty)	40
RP (rukopisy a staré tisky)	102
CELKEM	**215 904**
Počet digitálních objektů (doc, jpg, pdf)	**18 860**
Počet funkčních linků s URL adresami připojených k bb. záznamům externě (DTL + SIS):	**31 460** (13. 1. 2017)

V databázi bylo v závěru roku 2016 celkem **215 904** bibliografických záznamů. K těmto záznamům bylo připojeno **18 860** objektů a plných textů a **31 460** URL adres s plnými texty a objekty. Roční přírůstek činil **5 000** bibliografických záznamů.

Přehled hlavních činností v databázi:

9. 3. 2016 Excerpce separátů díla **prof. V. Švambery** do databáze GEOBIBLINE s plnými texty.

21. 4. 2016 Knihovna geografie zahájila jednání o **uzavření licenční smlouvy s Českým hydrometeorologickým ústavem** ke zpřístupňování plných textů k titulu ***Meteorologické zprávy*.**

12. 5. 2016 Připojeny plné texty k 50. ročníku časopisu ***Acta Universtitatis Carolinae.***

18. 5. 2016 Proběhla přípravná **jednání se SVK v Hradci Králové** s **Knihovnou geografie** o spolupráci s **databází ANL.**

24. 5. 2016 Připojeno 99 plných textů z titulů ***Geografické rozhledy, Acta Onomastica, Vodní hospodářství*** a ***Vojenský geografický obzor.***

1. 6. 2016 V **Knihovně geografie** proběhla **migrace archivních dat databáze** (plné texty a připojené objekty) **na úložiště CESNET.**

28. 6. 2016 Dokončena **excerpce** a proběhlo **připojení plných textů** titulů ***Demografie*** (roč. 2016, č. 2) a ***Sociologický časopis*** (roč. 2016, č. 2).

4. 8. 2016 Importováno 33 nových záznamů z Vědecké knihovny v Olomouci do databáze GEOBIBLINE.

3. 10. 2016 Na konci září počet záznamů překročil **214 000 bibliografických záznamů.** Tento počet se **každý den navyšoval** díky automatického importu dat **z katalogizace Knihovny geografie a Mapové sbírky.**

12. 10. 2016 Byly dodány **plné texty článků** z titulu ***Acta Onomastica*** ročníků 55 a 56.

18. 10. 2016 Od června **se popisovaly skleněné stereoskopické negativy a** pozitivy s českým a geografickým obsahem.

18. 10. 2016 V databázi bylo zpracováno přes **1 000 grafik.**

19. 10. 2016 Prezentace Geografické bibliografie E. Novotné na Semináři oborových bibliografií v Praze.

24. 10. 2016 Připojeny plné texty k časopisu ***Sociologický časopis*** (roč. 2016, č. 3)

1. 11. 2016 Dokončena **excerpce** časopisu ***Moravian geographical records*** (roč. 2016, č. 2)

3. 11. 2016 Knihovna geografie uzavřela licenční smlouvu s Českým hydrometeorologickým ústavem ke zpřístupňování plných textů k titulu ***Meteorologické zprávy.***

24. 11. 2016 Dokončena **excerpce a připojení plných textů** titulu ***Geografie: sborník České geografické společnosti*** (roč. 2016, č. 3)

7. 12. 2016 Excerpce a připojení plných textů časopisu ***Vojenský geografický obzor*** (roč. 2016, č. 1)

V listopadu 2016 byla uzavřena nová licenční smlouva, týkající se zpřístupňování plných textů v databázi GEOBIBLINE. Tato smlouva k titulu ***Meteorologické zprávy*** byla uzavřena s **Českým hydrometeorologickým ústavem.** Celkem bylo uzavřeno **12** smluv**.** Dále se řeší licenční smlouva k plným textům titulů ***Vodní hospodářství*** a ***Země světa.*** V Knihovně geografie probíhá nepřetržitá katalogizace článků z geografických periodik, kterými jsou: ***Acta Universitatis Carolinae, Demografie, Geografie: sborník České geografické společnosti, Informace České geografické společnosti, Moravian Geographical Reports*** a ***Vojenský geografický obzor.***

Tab. č. 23 Tituly, ročníky a články popisované v Knihovně geografie (Zdroj: data Knihovny geografie)

Pořadové č.	Název titulu	Počet čísel popisovaných za rok	Počet článků popisovaných za rok
1	Acta Universitatis Carolinae Geographica	2	14
2	Demografie: revue pro výzkum populačního rozvoje	4	38
3	Geografie: sborník České geografické společnosti	2	44
4	Informace České geografické společnosti	2	60
5	Moravian Geographical Reports	4	27
6	Vojenský geografický obzor	2	40
	CELKEM	**16**	**223**

Tab. č. 24 Informace o článcích, titulech a ročnících ke smlouvám geografie (Zdroj: data Knihovny geografie)

Pořadové číslo	Název titulu	Počet ročníků v GEOBIBLINE / plné texty roč. v GEOBIBLINE	Počet zázn. článků v GEOBIBLINE / plné texty v GEOBIBLINE
1	Acta onomastica	19 (roč. 36-54) / 16 (roč. 36-51) (5 let embargo)	704 / 632
2	Acta Universitatis Carolinae Geographica	51 (roč. 1-51) / 17 (roč. 34-51)	941 / 299
3	Demografie: revue pro výzkum populačního rozvoje	58 (roč. 1-58) / 10 (roč. 46-58)	3065 / 293
4	Geodetický a kartografický obzor	58 (roč. 1-58) / 36(roč. 1-27;50-58)	3640 / 1862
5	Geografické rozhledy	23 (roč. 1-23) /21 (roč. 1-21) (2 roky embargo)	1653 / 1540
6	Geografie: sborník České geografické společnosti	21 (101-121) /20 (roč. 101-112; roč 114-121)	758 / 703
7	Informace České geografické společnosti	8 (28-35) / 0	573/ 0
8	Meteorologické zprávy	68 (1-68) / 0	2997 / 0
9	Moravian Geographical Reports	24 (roč. 1-24) / 24 (roč. 1-24) (roční embargo)	422/340
10	Opera Corcontica	52 (roč. 1-52) /51 (1-52)	829/807
11	Sociologický časopis	52 (roč. 1-52) / 21 (roč. 31-52)	3833 /2056
12	Vojenský geografický obzor	16 (roč. 44-59) / 12 (roč. 46-59)	426 /403

V říjnu byly novinky v databázi prezentovány na konferenci *Staré mapy současnosti*[2], která se konala v říjnu ve Zlíně. Další konference, na které byl přednesen příspěvek o databázi GEOBIBLINE, proběhla v Praze pod názvem *Seminář českých oborových bibliografií*[3].

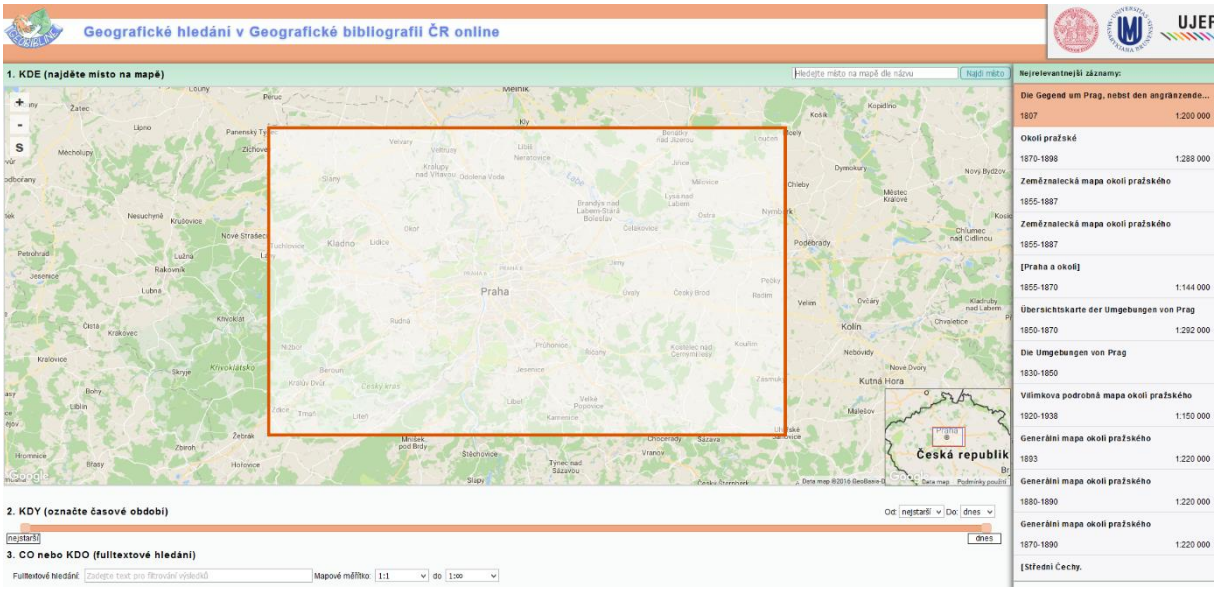
Obr. č. 9 Logo databáze GEOBIBLINE (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

[2] NOVOTNÁ, Eva. Digitalizace a archivace (nejen) starých map na Přírodovědecké fakulta Univerzity Karlovy. *In: Staré mapy v současnosti.* Prezentace na semináři. Zlín, 4. 10. 2016. Dostupné také z https://www.kr-zlinsky.cz/seminar-stare-mapy-v-soucasnosti-aktuality-13494.html.

[3] NOVOTNÁ, Eva. *GEOBIBLINE: Geografická bibliografie ČR on-line.* Prezentace na Semináři oborových bibliografií. Praha, 19. 10. 2016. Dostupné také z http://www.slideshare.net/UISKFFUK/eva-novotn-geografick-bibliografie-r-online.

Nové vyhledávání Maprank Search v databázi

Od února 2016 byl v databázi GEOBIBLINE se skupinou s MZK nově zaintegrován vyhledávací nástroj MapRank Search**,** který umožňuje geografické vyhledávání map z databáze. Technologie MapRank Search funguje na základě výběru geografické oblasti, doby vzniku mapy nastavené jako interval na časové ose, měřítka mapy a slov z metadatového záznamu. Formou odkazů jsou zpřístupněny výsledky vyhledávání, které jsou propojeny zpět do katalogu, kde jsou zobrazeny úplné informace o mapě. Geografické vyhledávání je k dispozici na adrese http://maprank.is.cuni.cz. Aktualizace probíhá každý den.

Obr. č. 10 Geografické vyhledávání MapRank Search jako součást databáze GEOBIBLINE (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Publikační činnost knihovny a o knihovně

Marika Kováčová (tel. 221 95 1358, kovacovmar@natur.cuni.cz)

Publikační činnost Knihovny geografie

NOVOTNÁ, Eva. *Akce: Čteme profesora Švamberu* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/geografie/aktuality/akce-cteme-profesora-svamberu

NOVOTNÁ, Eva. Cartographic culture heritage belongs to UNESCO. In*: e-Perimetron.* 2016, roč. 11, č. 4, str. 150-159. ISSN ISSN 1790-3769. Dostupné také z: http://www.e-perimetron.org/Vol_11_4/Novotna.pdf

NOVOTNÁ, Eva. *Důstojná oslava výročí: akce Čteme profesora Švamberu* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/fakulta/aktuality/dustojna-oslava-vyroci-akce-cteme-profesora-svamberu

NOVOTNÁ, Eva. *Mapy obležení v maltské Valletě* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/fakulta/aktuality/mapy-oblezeni-v-maltske-vallete

NOVOTNÁ, Eva. Profesor Václav Švambera a životní prostředí. *Ochrana přírody: časopis státní ochrany přírody: journal of the state nature conservancy*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2016, roč. 71, č. 2, str. IX-X. ISSN 1210-258x.

NOVOTNÁ, Eva. *Tisková zpráva: výstava Mapy obležení* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/fakulta/pro-media/tiskove-zpravy/rok-2016/tz-prf-uk-mapy-oblezeni-malta.pdf

NOVOTNÁ, Eva. *Výstava na Maltě* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/geografie/aktuality/copy_of_vystava-na-malte

NOVOTNÁ, Eva. *Vytvoření českého rekordu Nejdelší veřejné čtení z díla profesora Václava Švambery* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/fakulta/pro-media/tiskove-zpravy/rok-2016/tz-vytvoreni-ceskeho-rekordu-vaclav-svambera3.pdf

NOVOTNÁ, Eva. *Vytvoření českého rekordu Nejdelší veřejné čtení z díla profesora Václava Švambery* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/fakulta/aktuality/vytvoreni-ceskeho-rekordu-nejdelsi-cteni-z-dila-profesora-vaclava-svambery

NOVOTNÁ, Eva. *Vytvoření českého rekordu* [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy v Praze, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: https://www.natur.cuni.cz/geografie/aktuality/vytvoreni-ceskeho-rekordu

NOVOTNÁ, Eva. *Výročí geografa Václava Švambery. Přírodovědci.cz.* 2016, roč. V, č. 1, str. 7. ISSN 1805-5591. Dostupné také z: https://www.prirodovedci.cz/templates/modules/magazin/pc/index.php?uuid=3d3a5946-f5c0-11e5-9e5f-0025900e353a

NOVOTNÁ, Eva a Frederik VELINSKÝ. Geograf Václav Švambera: znalec Konga. In: *Planetárium* [online]. Praha: Český rozhlas Sever, 30. 1. 2016 18:10 [cit. 2016-02-04]. Rozhovor. Dostupné z: http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3557388

NOVOTNÁ, Eva a Frederik VELINSKÝ. Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty UK. In: *Planetárium* [online]. Praha: Český rozhlas Sever, 6. 2. 2016 18:05 [cit. 2016-02-08]. Rozhovor. Dostupné z: http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3562407

NOVOTNÁ, Eva a Tereza Rzymanová (ed.). *Výroční zpráva 2015: Geografická knihovna PřF UK*. Praha: Geografická knihovna PřF UK, 2015. 55 stran. ISBN 978-80-7444-042-7.

Výstava

SCICLUNA, Bernadine. NOVOTNÁ, Eva a Lada FENCLOVÁ. *Siege Maps: Keeping Memory Safe*. Výstava. Valletta a Praha, 2016.

Vystoupení na konferencích:

NOVOTNÁ, Eva. *GEOBIBLINE: Geografická bibliografie ČR on-line*. Prezentace na Semináři oborových bibliografií. Praha, 19. 10. 2016. Dostupné také z http://www.slideshare.net/UISKFFUK/eva-novotn-geografick-bibliografie-r-online.

NOVOTNÁ, Eva. Digitalizace a archivace (nejen) starých map na Přírodovědecké fakulta Univerzity Karlovy. In: *Staré mapy v současnosti*. Prezentace na semináři. Zlín, 4. 10. 2016. Dostupné také z https://www.kr-zlinsky.cz/seminar-stare-mapy-v-soucasnosti-aktuality-13494.html.

NOVOTNÁ, Eva. Digitalizované české mapové sbírky. In: *Knihovny současnosti*. Prezentace na konferenci. Olomouc, 6. - 8. 9. 2016.

Postery

FLAŠAROVÁ, Kristýna a Eva NOVOTNÁ. *GEOBIBLINE*. 1 poster. 2016.

Prezentace Knihovny geografie na webu

Mgr. Olga Kavanová (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz)

Prezentace v prostředí internetu je dnes více než nutná. Z tohoto důvodu Knihovna geografie propaguje své služby i nadstavbové aktivity technologickými a komunikačními prostředky. Patří mezi ně již po roky ustálené postupy jako webové stránky a profil na Facebooku. Internetové prostředí využívá knihovna geografie jako nástroj efektivní komunikace se svými uživateli i širokou veřejností, který významně podporuje vzdělávání a informační gramotnost.

Knihovna geografie nabízí uživatelům dva informační weby:

1) Vlastní webové stránky (původní)
2) Fakultní stránky Přírodovědecké fakulty

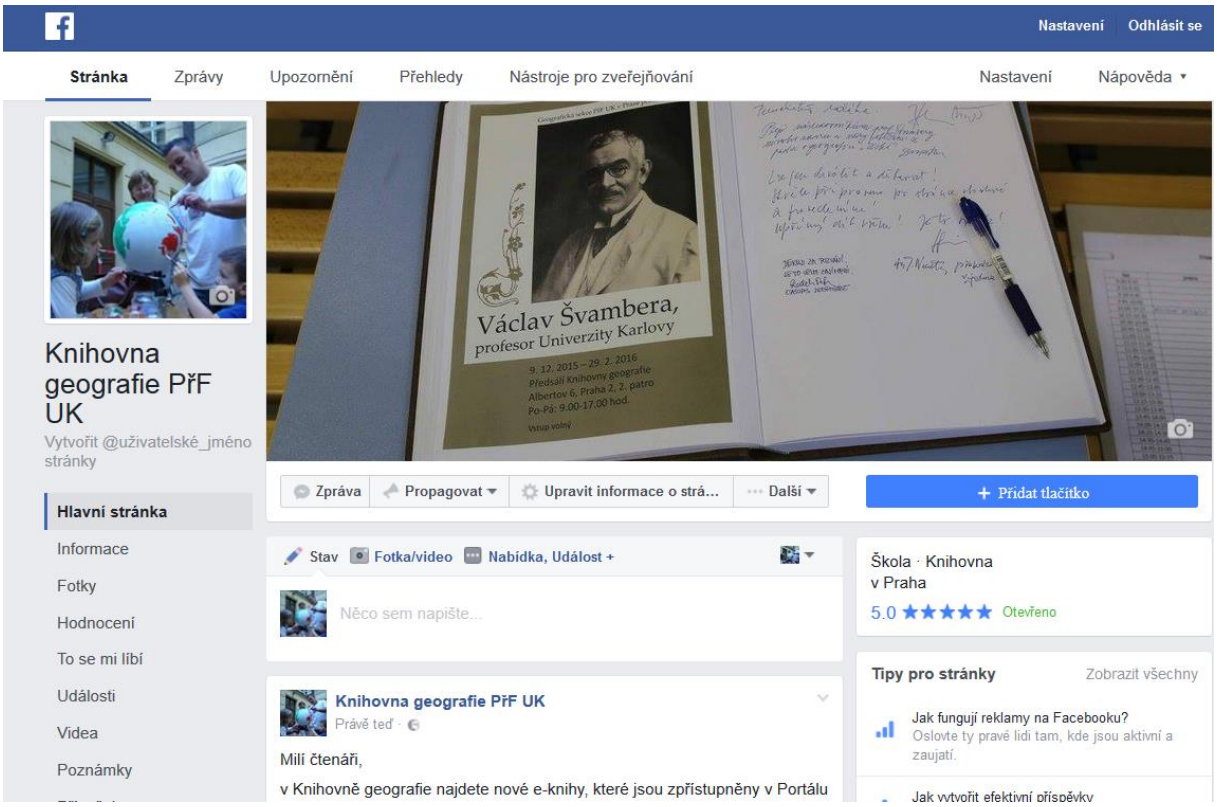
Oba weby jsou synchronizované. Vlastní webové stránky naleznete na adrese http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/. Úvodní stránka je výkladní skříní webu, na které návštěvníci stránek najdou základní informace o knihovně, její organizaci, otvírací doby a základních službách. Celý web je jednoduše a přehledně strukturován.
Uživatel se může prolinkovat nejrůznějšími souvisejícími odkazy a nahlídnout do řady elektronických zdrojů (např. databáze GEOBIBLINE, Web of Knowledge, projekt TEMAP, portál prof. Karla Kuchaře či Facebookovy profil knihovny). Uprostřed webu jsou zobrazovány aktuality.
Aktualizaci a správu příslušných dat vykonává pověřená osoba z Knihovny geografie.

Druhý informační web Knihovny geografie je integrován ve struktuře jednotného portálu Přírodovědecké fakulty univerzity Karlovy na adrese: https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna. Web funguje v české i anglické verzi, což ocení především studenti studující zde v rámci projektu Erasmus. Web nabízí informace o organizaci knihovny, její činnosti a poskytovaných službách. Samozřejmě nemohou chybět aktuality, které spravuje pověřená osoba. Návštěvník tohoto webu určitě ocení širší možnosti publikování nejrůznějších příloh a větší množství fotografií.

Prezentace Knihovny geografie na Facebooku

Vytvořením profilu na sociální síti Facebook si dává Knihovna geografie za cíl oslovit co největší počet návštěvníků a seznámit je s aktuálními informacemi a službami, které knihovna nabízí a poskytuje. Tímto způsobem knihovna neformálně oslovuje své současné či potencionální uživatele a tím napomáhá zvýšit návštěvnost skutečné knihovny.

Na konci roku 2016 měla Knihovna geografie **289** fanoušků, jejíž část je s facebookovým profilem v pravidelné interakci. Vznikla loajální komunita založená na důvěře a sympatiích, která se neustále rozrůstá. Především se daří udržet vysoké hodnocení příspěvků a pozornost příznivců. Největší ohlasy sklízí pozvánky na konané akce v knihovně. Mezi uživateli jsou také velmi populární fotografie z proběhlých exkurzí či školení v Knihovně geografie. Uživatelům se velmi líbilo album z Pražské muzejní noci, album oslovilo celkem **385** lidí. Celkově facebooková stránka Knihovny geografie vykazuje pouze pozitivní ohlasy.

Obr. č. 11 Profil knihovny na Facebooku (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Výstavy

Blanka Marie Šimánová (tel. 221951 359, simanovb@natur.cuni.cz)

Knihovna geografie pořádá společně s Geografickou sekcí výstavy v předsálí Mapové sbírky.

Po ukončení se výstavy nabízejí jako putovní k zapůjčení knihovnám a neziskovým organizacím. Většina výstav je také v elektronické podobě zpřístupněna v repozitáři Univerzity Karlovy.

Adresa je zde:
http://digitool.is.cuni.cz/R/2ATPS79YI62G3AVAYK8IUVBLIC5TMGC9SH9738Y4Y8LCK3K77C-00033?func=collections_result&collection_id=3187

Výstavy jsou zkatalogizovány do knihovního systému Aleph a tím vyhledatelné přes Centrální univerzitní katalog OPAC. K elektronickému zpřístupnění výstav je nutné uzavřít licenční smlouvy se všemi autory posterů, v roce 2016 bylo uzavřeno **36** licenčních smluv na zpřístupnění. Během roku 2016 byly uspořádány celkem **3** nové výstavy a instalována ještě jedna reedice výstavy.

Počátkem roku probíhala a následně byla prodloužena výstava ***Václav Švambera, profesor Univerzity Karlovy***. Tato výstava byla věnována 150. výročí narození výjimečné osobnosti českého geografa a hydrologa, který byl zároveň zakladatelem Geografického ústavu v Praze. Jako doprovodná akce k výstavě proběhla 11. ledna úspěšná rekordní akce nazvaná *Nejdelší veřejné čtení z díla profesora Václava Švambery*. Čtení textů se účastnili pedagogové a zaměstnanci Geografické sekce PřF UK v Praze, střídali se pravidelně po patnácti minutách a četli nepřetržitě po dobu 9 hodin. Rekord probíhal pod dohledem komisaře z Agentury rekordů z Pelhřimova a byl slavnostně zaregistrován do databanky Muzea rekordů a kuriozit v Pelhřimově, zapsán do České knihy rekordů a oceněn certifikátem. Záznam akce se stal unikátním dokumentem pedagogů, působících v Geografické sekci v roce 2016 a je dostupný na adrese: https://slideslive.com/38895699/cteme-prof-svamberu

Od května do června probíhala obnovená výstava ***Long-term land use changes in Czechia,*** kterou připravilo Centrum pro výzkum historické geografie. V červenci byla zahájena mimořádná maltsko-česká výstava ***Siege maps: keeping memory safe / Mapy obležení jako záchrana paměti.*** Výstavu připravilo National museum of Fine Arts ve Valletě s Mapovou sbírkou Geografické sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze na podporu

společné nominace map obležení od G. F. Camocia na zápis do mezinárodního Registru programu Paměti světa světového dědictví UNESCO.

Expozice představovala čtyři verze renesanční mapy Velkého obležení Malty roku 1565. Také objasnila, jak plánky vznikaly, kdo je vytvořil, kde jsou rozdíly mezi jednotlivými verzemi a detailně popisuje geografické a bitevní situace. Autorem byl Giovanni Francesco Camocio (1501-1575), ve své době známý benátský nakladatel knih a map. V září prezentovalo výzkumné centrum historické geografie svou výstavu ***Regiony v čase a prostoru – Regions through time and space.*** Výstava představila výzkum geografického konceptu regionu a trvala do konce října. V listopadu následovala expozice ***Dynamika sociálního prostředí a prostorová mobilita v metropolitních regionech ČR***, která představila ukázky empirických výzkumů a studií z projektu výzkumného týmu Urbánní a regionální laboratoře. Tato výstava se stala již v pořadí čtrnáctou elektronicky zpřístupněnou výstavou. Výstavy jsou prezentovány na webových stránkách Knihovny geografie a Přírodovědecké fakulty:

http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/vystavy/putovni_vystavy.html

http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/vystavy/prehled_vystav.html

https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna/vystavy

https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna/vystavy/pujcovani-vystav

https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna/vystavy/fotogalerie-2015-vystavy

Na webu je také umístěn přehled všech uskutečněných výstav s podrobnějšími informacemi, smlouva o výpůjčce a přehledy zápůjček nebo rezervace na další období. V roce 2016 bylo získáno **13** smluv na vypůjčení putovních výstav (některé byly uzavřeny již na rok 2017) a vypůjčeny byly tři výstavy: ***Vltavské ostrovy a Slapy optikou geografa*** si zapůjčila Vysoká škola regionálního rozvoje v Praze, ***Poklady Mapové sbírky*** si vyžádala Šmidingerova knihovna ve Strakonicích.

.

Tab. č. 25 Přehled půjčených výstav (Zdroj: data Knihovny geografie)

16. 1. 2016 - 5. 2. 2016	Vltavské ostrovy	Vys. škola region. rozvoje, Praha - Řepy
3. 2. 2016 - 15. 2. 2017	Slapy optikou geografa	Vys. škola region. rozvoje, Praha - Řepy
24. 10. - 10. 1. 2017	Poklady Mapové sbírky	Šmidingerova knihovna Strakonice

Obr. č. 12 Výstava Poklady mapové sbírky v Šmidingerově knihovně Strakonice v termínu od 24. 10. 2016 do 10. 1. 2017 (Foto: Šmidingerová knihonva Strakonice)

Obr. č. 13 Maltsko-česká výstava Siege maps: keeping memory safe / Mapy obležení jako záchrana paměti v termínu od 1. 7. 2016 do 31. 8. 2016 v předsálí Knihovny geografie. Autorky výstavy Bernadine Scicluna a Eva Novotná. Uprostřed proděkan doc. JosefNovotný (Foto: archiv Knihovny geografie)

Revize knihovního fondu

Olga Kavanová (tel. 221 951 356, kavanovo@natur.cuni.cz)

Knihovna geografie provedla revizi svého knihovního fondu v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) a prováděcí vyhlášky č. 88/202 Sb., Ministerstva kultury ze dne 21. února 2002., která se postupně provádí v rozmezí 5 let pro sbírky do 100 000 svazků. Revize probíhá od února do listopadu, ale hlavní část je revidovaná v letních měsících. Zrevidovány byly veškeré dokumenty v depozitáři (regionálně řazený fond, atlasy, staré tisky, časopisy) a část fondu uloženého v pracovně. Celkově bylo zrevidováno 36 289 knihovních jednotek. Vyřazeno bylo 14 dokumentů. Na revizních procesech se původně podílejí všichni zaměstnanci knihovny i brigádníci. Je nutné dokumenty najít na polici, označit razítkem revize a datem. Dále se dokumenty dohledávají a označují v přírůstkových knihách původních přírůstkových knihách i v nových přírůstkových knihách, v systému Aleph, ve výpůjčkách a konečně se vyřazují v úbytkových knihách. Celá agenda spojená s revizí fondu je veliče časově náročná.

Obr. č. 14 B. Šimánová při revizní práci v depozitáři (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

PROTOKOL O PROVEDENÍ částečné REVIZE KNIHOVNÍHO FONDU

REVIZE PROVEDENA V KNIHOVNĚ GEOGRAFIE PřF UK

Revize byla provedena podle zákona ze dne 29. 6. 2001 č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) a prováděcí vyhlášky č. 88/2002 Sb., Ministerstva kultury ze dne 21. února 2002 v době **od 1. 2. 2016 do 10. 11. 2016**

Revizi provedli (titul, jméno, příjmení, pracovní zařazení)
PhDr. et Mgr. Eva Novotná, vedoucí Knihovny geografie; Mgr. Olga Kavanová, knihovník-bibliograf; Mgr. Marika Kováčová, knihovník-bibliograf; Mgr. Kateřina Šebková, knihovník- bibliograf; Blanka Šimánová, knihovník-bibliograf

Revize byla provedena u části knižního fondu, a to:
fond v depozitáři (monografie – signatury S 2-S 410, D 1000/30-1089, NU 5-1734, časopisy - signatury S-A-S-Z, staré tisky – signatury U 124-U 414, atlasy – signatury SAT 1-86, SAT1-SAT8, separáty Sep A 1-Sep A 1247, Sep I 1-100), část fondu v pracovně (signatury U 1/1-U 123)

Revize byla provedena na základě:
Přírůstkový seznam:
přírůstkové číslo 1-17461 a 1957/1-2015/01968
katalog SW Aleph.

VÝSLEDEK REVIZE:

Podle evidenčních podkladů měl mít revidovaný fond	36 303 knihovních jednotek
Počet revidovaných knihovních jednotek:	36 289 knihovních jednotek
Počet nezvěstných knihovních jednotek, které jsou jmenovitě uvedeny v připojeném seznamu:	14 knihovních jednotek
Počet vyřazených knihovních jednotek:	14 knihovních jednotek

V Praze dne 12. 11. 2016

Podpisy revidujících:

PhDr. et Mgr. Eva Novotná
jméno vedoucího revizní komise

12. 11. 2016 .....
datum a podpis

Vedení Geografické sekce
Doc. RNDr. Jakub Langhammer, Ph.D.
jméno proděkana Geografické sekce

18. 11. 2016 .....
datum a podpis

Příloha č. 1. Zjištěné nedostatky v evidenci knihovny
Příloha č. 2. Seznam nezvěstných knihovních jednotek

Příloha č. 1 Seznam dárců 2016

Fyzické osoby	**Organizace**
doc. RNDr. Ivan Bičík, CSc.	ARCDATA Praha
doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D.	Archiv Ministerstva vnitra ČR
Mgr. Dita Čermáková, Ph.D.	Český statistický úřad
MgA. Lucie Doleželová, Ph.D.	Institut geoinformatiky VŠBTU Ostrava
Mgr. Nina Dvořáková	Knihovna ČSÚ
RNDr. Zbyněk Engel, Ph.D.	Knihovna geologie UK
RNDr. Dana Fialová, Ph.D.	Knihovna Ústavu pro životní prostředí UK
doc. RNDr. Tomáš Grim, Ph.D.	Mapová sbírka PřF UK
RNDr. Martin Hanus, Ph.D.	Masarykova universita
Mgr. Jiří Hasman, Ph.D.	Ministerstvo obrany ČR
RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.	Národní monitorovací středisko pro drogy
RNDr. Vladimír Herber, CSc.	Správa NP Podyjí Znojmo
Ing. Bc. Andrea Holešinská, Ph.D.	
RNDr. Daniel Hrčka	
PhDr. Tereza Hyánková, Ph.D.	
Prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc.	
Karoušová Irena	
doc. Ing. Jan Kolář, CSc.	
RNDr. Marek Křížek, Ph.D.	
Martin Markovič	
doc. RNDr. Josef Novotný, Ph.D.	
Ing. Zdeněk Pavlík, DrSc.	
prof. RNDr. Petr Pavlínek, Ph.D.	
Pixová, Michaela	
Ing. Markéta Potůčková, Ph.D.	
RNDr. Markéta Seidlová, Ph.D.	
prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.	
prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.	
PhDr. Lívia Šavelková, Ph.D.	
doc. RNDr. Vít Vilímek, CSc.	
Mgr. Ing. Vladimír Zýka	

Příloha č. 2 Časopisy přicházející do Knihovny geografie výměnou za AUC Geographica

Acta Geodynamika et Geomaterialia
Acta Geographica Slovenica
Acta Geographica Universitatis Comenianae
Acta Onomastica
Australian economic papers
Beiträge zum Innenstadt-Monitoring
Berichte. Geographie und Ländeskunde
Boletim da Sociedade de Gegrafia de Lisboa
Bollettino della Societá geografica italiana
Bulletin de la Société géographique de Liège
Bulletin de liaison des membres de la Société de Géographie
Bulletin of the GeoSpatial Information authority of Japan
Decisions in economics and finance
Dela
Documents d'analisi geografica
Ekológia
Europa regional
European Spatial Research and Policy
Földrajzi értesítö = Hungarian Geographical Bulletin
Freiburger geographische Hefte
Forum ifl
Geoadria
Geograff
Geografia
Geografická revue
Geografické informácie
Geografický časopis
Geografski Vestnik
Geographica Helvetica
Geography, environment, sustainability
Géo-Regards: Revue Neuchateloise de Géographie
Hrvatski Geografski Glasnik
Chabarlary izvestija
IMIS-Beiträge
Japanese Journal of human geography
Japanese progress in climatology
Journal of population problems = Jinko Mondai Kenkyu
Landbauforschung vTI Agriculture and Forestry Research
La Géographie
Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti
Local population studies
Migracijske i Etničke Teme
Mitteilungen der Fränkischen Geographischen Gesellschaft

Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft
Moravian geographical reports
Norois
Peregrinus cracoviensis
Population (eng)
Population (fre)
Population and development review
Práce i studia geograficzne
Przeglad Geograficzny
Raumforschung und Raumordnung
Regio Basiliensis
Regiony Polski
Rivista Geografica Italiana
Romanian review of regional studies
Práce Geograficzne
Práce i studia geograficzne
Sborník oblastního muzea v Mostě
Sociální studia
Speleologia : rivista della Societa Speleologica Italiana
Studia Universitatis Babes-Bolyai. Geographia
Survey Series
Tsukuba geoenvironmental science
Verhandlungen des Naturwissenschaftlichen Vereins in Hamburg
Zbornik Radova

Příloha č. 3 Certifikát o vytvoření českého rekordu

Agentura Dobrý den Pelhřimov

ČESKÁ KNIHA REKORDŮ

uděluje

CERTIFIKÁT

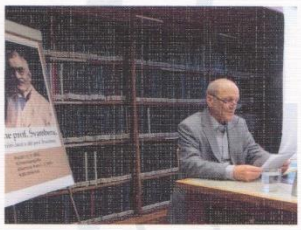
O VYTVOŘENÍ ČESKÉHO REKORDU

Nejdelší veřejné čtení z díla profesora Václava Švambery

Knihovna geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze

zorganizovala akci Čteme profesora Švamberu, v rámci které 36 pedagogů a jiných zaměstnanců geografické sekce fakulty veřejně četlo po dobu 9 hodin texty profesora Václava Švambery. Účastníci se ve čtení střídali pravidelně po patnácti minutách, přičemž zazněly úryvky celkem 30 autorových textů.

Rekordu, který byl posléze zaregistrován do databanky Muzea rekordů a kuriozit Pelhřimov, bylo dosaženo dne 11. ledna 2016 mezi 9. a 18. hodinou v Praze v rámci doprovodných akcí k výstavě o významném českém geografovi, hydrologovi a profesoru Karlovy univerzity Václavu Švamberovi, která se konala u příležitosti 150. výročí jeho narození.

Luboš Rafaj .....

Ing. Josef Vaněk .....

Miroslav Marek .....

V Pelhřimově, 20. ledna 2016

AGENTURA® DOBRÝ DEN www.dobryden.cz

Příloha č. 4 Fotografie

Obr. č. 15 Georefencování starých map v rámci Muzejní noci 2017pod vedením Olgy Kavanové (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Obr. č. 16 Kolegyně Blanka Šimánová při veřejném čtení z díla profesora Václava Švambery v Knihovně geografie (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Obr. č. 17 Fotografie z výstavy Siege maps: keeping memory safe / Mapy obležení jako záchrana paměti v termínu od 1. 7. do 31. 8. 2016 (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Obr. č. 18 Fotografie z výstavy Siege maps: keeping memory safe / Mapy obležení jako záchrana paměti v termínu od 1. 7. do 31. 8. 2016 (Zdroj: archiv Knihovny geografie)

Webové stránky Knihovny geografie:

http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/

http://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna

Databáze GEOBIBLINE

http://www.geobibline.cz/cs

Portál profesora Karla Kuchaře

http://www.mapovasbirka.cz/kuchar/index.php/en/

Místo vydání:	Praha
Nakladatel:	Knihovna geografie PřF UK
Rok vydání:	2017
Vydání:	1.
Rozsah:	52 s.
Náklad:	100 ks
Tisk:	Knihovna geografie
Cena:	Neprodejné
ISBN:	978-80-7444-051-9